

Strahdneeka zela soma Nr. 9.

A. Lojowfkis

Rewoluzionaro
arodbeedribu
pirmais starptautiskais
kongresss

(3.—19. julijā 1921. g.)

Третье Всесоюзное

1922. g.

E. K. . Grabmatu Apgahdneeziba „Spartaks“.

A. Losovstis

Revoluzionaro arodbeedribu
pirmais

Starptautiskais kongress

(3.—19. julijā 1921. g.)

Dulkojis Afris

1922. g.

L. K. P. Grahmatu Epgahdneeziba „Spartaks“

Ewada weeta.

Masuleet wairaf ta 6 mehneschus atpafak—3. julijs 1921. gada, Maskawâ — fapulzejās rewoluzionaro arodbeedribu pirmais starptautiskais kongresss. Šhini kongresā galigi noformejās un iştirahdaja sawu darbības programu Sarkanā Arodbeedribu Internacionale, kura no ta laika tapusi par waldošo šķiru un dselteno Amsterdamas arodneeku neganta cenaida, apmelošanas un usbrukumumu preekšmetu. Kongresss nebij wehl godīgi pat sanahzīs, tad pret to jau tika atklasta wesela kanonade: „weenotā frontē“ pret „Maskawu“ ustabjās „kreisee sozialisti“ un Amsterdamas Internacionale, burschujiskās awises un burschujiskās poližejas suni wisdashadalās nazionalās krahsās un uswaltos. Pee tam, tā arween, burschuastija palika ustiziga sawam zihnas metodem. Wina ir par daudj trula un gkehwa, lai usfabhtu atklastu idejistu zihnu pret rewoluzionaro strahwu arodu kustibā; wina noslehpās aif sawas burschujiskās walstis zensora muguras un raidija pret mums tumšas infnuazijas, mukīgi besgodigus melus un gabnischanos, pehz kuras waram spreest, zil nesamehrīgi leelu ustrautumu waldošā šķirā radijusi Sarkanās Arodbeedribu Internacionales nodibinashanas. Un netikai waldošā šķirā — ne masaku ustrautumu pahrdsihwoja ari tā dewetās sozialdemokratu partijas, kuras strahdneeku kustības rewoluzionarisešana dabīgi eeraudstija sawas „demokratislās“ tarjeras galu.

Buhtu maldīgi domat, ta šhini apweenotā usbrukumā pret rewoluzionaro arodustību wareja palikt atpafak latweeschu sozialdemokrati. Tas it ne pawisam nepekriht wiku dabai. Latweeschu sozialdemokrati

taisni pirmee „pahrgahja usbrukumā”. Teesa, wini wahji orientejas starptautiskās kustības teoretiskos jautājumos, un godīgu idejistu zihnu, par zil to neraksta preekščā leelakee oportunistma gari (Kautski, Hilferdingi u. t. t.) wini it nepawisam naw spehjiigi. Bet par to wini prot leeliski sagrosit pretineeka domas, t. i. apmelot idejistu pretineeku, noklusēt, isliktees, denunzet „gluschi newainigā lahrta” un, par wisām leetam — ismantot Latwijas „demokratiskās” reakcijas apstahklus . . . Samu zihnu pret rewoluzionaro arodbeedribu kongresu wini tā ari eefahka ar polizejistu jautajumu: kas wehlejis us kongresu Latwijas delegatus? Un kad nekahda ofšnašchana pa atšewišchām beedribam atbildi nedewa, wini ismehginajās kongresu diskreditet zaur kleegschanu, la Latwijas (un tapat ari zittautu) preekščahwneeziba kongresā esot no komunisteem wilstota!

Uš schahdeem polizejistieem iskleedseeneem nemehdj atbildet. Tos titat atšihmē, lai šlaidrak buhtu redsama sinamas partijas seja. Masineeki pašchi wislabal sin, la latra Latwijas arodbeedriba, kura scho been atklahti atšihtu sawu peederibu pee Sarkanās Internacionales — jau riht pat tiltu isformeta, t. i. weentahrschi isaresteta, pehz lam „Sozialdemokrats” lakoniski pastnotu, la winau partija eezehlusi „inziatiwes biroju” beedribas organiseschanai no jauna! Schahdus gadijumus Latwijas pehdejo gadu arodneeziska kustiba pašhst begala dauds. Starp zitu schahds gadijums nahja preekščā ari teeschi pirms rewoluzionaro arodbeedribu kongresa, tad Latwijas waldbiba aresteja wairakus redsamalos Rigas un Leepajas arodbeedribu darbineelus un isuhthija tos us Padomju Kreewiju. Latwijas polizeja un s.-d. ministri sawā trulumā nenojanda, la wini atsuhta us Maslawu Latwijas organisetās strahdneezibas delegatus Sarkanās Arodbeedribas Internacionales kongresā*).

*) Warbuht la mums par to japateizas nejauschiwai, zaur kuru isglahbās no nahmes pašchi beedri, kurpretim ziti pee pahrsuhthichanas pahr robešchu tika noschauti.

„Demokratistā“ polizeja (beemschehl) wairš neteef pee scho beedru abdas, un tapehž mehš waram pasajit atklahti, ka Latwijas delegaziju us kongresu fastahdija tajā laikā no Latwijas isfuhtito arodustibas darbineeku lopeja apspreede ar Latwijas Komunistiskās partijas preelshstahwneezibu weenā laikā noteekofchā Komunistiskās Internacionales kongresā. Tas, bes schaubam, ir „nedemokratiskš“, rewoluzionars akts. Bet tā apstingi sawas schkiras lozekli, tikko israuti no schis schkiras rindam, schee isfuhtitee beedri newareja zitadi darit. Wineem bij netikai moralista teešba, bet ari moraliskš peenahlums representet kongresā tās Latwijas rewoluzionarās strahdneezibas masas, kuras apstingi teežas norobeschotees tā no sozialdemokratistā oportunisma wišpahr, tā atšewišchki no „schkiru kopdarbibas“ paudejas — Amsterdamaš Intenacionales. Schis masas newareja atklahti fowus delegatus wehlet, polizejas agentu un s.-d. loschnataju kachtbuhtnē winas pat newareja atklahti pazelt jautajumu par Maskawas Internacionali. Bet winas ar širdi un dwehšeli peeder pee schis Internacionales, jo winas peeder rewoluzijai un rewoluzionarai schkiru zihnai. Pat wišmasalā godprahltiba, ja tahta buhtu muhšu sozialdemokrateem, nepeektantu teem runat par Latwijas preelshstahwneezibas wiltoschann, kur pašchi wini (pareisak: wianu s.-d. frakzija ar wiltoteem mandateem rolās) nesen aisdžina no Latwijas arodneezifto beedribu kongresa toš strahdneeziflā waira kuma preelshstahwjus, kuri atklahti issazija sawu nepeekrišchanu Amsterdamai.

Bet Latwijas delegazija Sarkano arodbeedribu kongresā naw pahrtahpušt ari jautajuma formelo pušt. Wini itnekad un nekur naw representejusees **wifas** Latwijas arodneezifsti organisetās strahdneezibas wahrda. Muhšu delegati gabja us kongresu, lai issazitu tikai tās Latwijas rewoluzionarās strahdneeku dakas domas, ar kuru tee wišu laiku rolu rolās zibnijuschees, un no kuras toš atrahwa tikai brutala polizejas wara. Wini nebuht nezentās flehpt kongresa preelshchā, no kureenes

wini nahl un las tos „welejis“. Wini tehloja kongresa preelshā Latvijas strahdneeku arodustības pateešo dšiti tragisko stahwolli. Latvijas strahdneeziba sem „demokratistās“ reakzijas floga ir nomahkta til dšiti, la winas preelshstahwji war runat atklatu wahrdu tilai pee taratamu walga, tilai is Latvijas zeetumu welwem. Bet schi strahdneeziba domā un juht lihdsi Maslawai, pareisi faprasdama sem tās proletaristās revoluzijas strahdn. aroda kustibu, wina juht lihdsi komunismam.

Mehs esam dšiti pahrleezinati, la Latvijas strahdneeku masas fawu labako zihuitaju soli atshs par pareisu tapat, tā to atfina revoluzionaro proletareeshu starptautistais kongress, weenbalstgi apstiprinadams Latvijas delegazijas mandatus. Bet mehs, reise ar to, nedodam netahdu moralisku teesibu schini jautajumā lihdsrunat teem a b u w i r s e e n u s o z i a l d e m o k r a t e e m, kuri fawstarpeji dehl weetam plehdamees nesen brauja us rasbaineezistās „Tautu ligas“ (Alb. Tomā)eesantto „darba konferenzi“ (Scheznewā), un kuri tur runaja wifas Latvijas strahdneezibas wahrda, labi sinadami, la schi strahdneeziba nespehi atklati protestet, la wina ir mehma. ? pateizotees „demokratistai preses brihwibai“. Wini ir pehdejee, kuri war runat par tahdu nebuht „mandatu wiltoschanu“. Bet ja atfkaitam scho f. d. „wiswarigako eebildumu“ pret Sarkano Arodbeedribas Internazionali, tad las gan wehl paleet pahri no wina meleen? Wini „pahriet“, la Arodbeedribu Internazionale neesot nelas wairat, la Komunististās Internazionales fastahwdafa. Komunististā Internazionale represente starptautistā proletariata revoluzionaro komunistisko liniju politikā, Arodneezistā Internazionale — faimneezistko zihnu laulā. Rahds war buht no tam kaunums, ja ihsteni rewoluzionara strahdneeku schkiras zihna faimneezistkā laulā (zihna par darbalgas pazelschanu, strahdneeku kontroli un t. t.) teel apweenota un papildinata ar rewoluzionaru schkiras politiku wispah? Arodneezistai Inter-

nacionālet grib pārņemt „politiku“ Latvijas strahd-
 neezības masu preekšā, kad taisni Latvijas proleta-
 riats gadu desmitiem ilgi ir mahzījees fastanot un
 apweenot sawu fainneezīstlo zihnu ar politīstlo, kad
 Latvijas strahdneezīstlās arodbeedribās paščas
 speestas peekopt rewoluzionaru šakīras politiku, pehž
 tam, kad „strahdneeku partija — sozjaldemokrati“
 politikā israhdijusees par burschuasijas astes galu
 Tas ir pārkat naiwi, s.-d. kungi! Un pee tam glu-
 schi nepareisi. Islasot scho b. Losowka brošurinu,
 mehš redžem, ka kongresa wahjiba (ja tā war issazi-
 tees) pastahw newis Arodneezīstlās Internacionales
 pārkat stingrā padošānā sem Kominternes, t. i.
 „politikas“ paštagas, bet gan otradi — tanī apstahli,
 ka arodustības kreisais spēhns wehl ne tuwu naw
 peeteekofchi nosfajdrojees un idejisti adweenots, ka
 kongresā peedalijās tā dehwetee sindikalisti, kuri pa-
 stahweja us Arodneezīstlās Internacionales „nepoli-
 tistumu“. Pateizotees tam, kongresā peenemts kom-
 promisa lehmums, pehž kura Sarfanā Arodbeedribu
 Internacionale ir pilnīgi patstahwīga un sa-
 wus solus ar Komunistīstlo Internacionali tīkat fa-
 stano.

Mehš nemaldīšimees, apgalwodami, ka Latvijas
 šakīras apstinīgā strahdneezība buhs pirmā, kas us-
 stahsees pret schahdu kompromisa stahwolkli par labu
 pilnīgai strahdneeku politīstlās uu fainneezīstlās rewo-
 luzionarās kustības weenibai, tā tad — ari par Arod-
 neezīstlās Internacionales weenibu ar Komunistīstlo
 Internacionali. Un naw jau tīk naiwi ari muhsu so-
 zjaldemokrati is „Latvijas Arodbeedribu Zentrālburoja“.
 Wini issafas pret politiku weenigi tadeht, ka strahd-
 neeku masas fawās beedribās nekahdi negrib atsiht
 winu (s.-d) oportunistma politiku. Wini karo pret
 Latvijas strahdneeku arodbeedribu politīstlu usstah-
 schanos weenigi tadeht, ka schi usstahschānās ir rewo-
 luzionars solis pret burschuasiju un pret s.-d. „Nepo-
 litīstla“ naw ari Amsterdamas Internacionale, jo zi-
 tadi tadeht winai wajadsetu eelaisstees safaros ar

kapitalistiu waldbiam, ar imperialistisko „Tautu ligu“ un tani pat laikā karot pret komunismu? Juhš fazi= seet, ka komunisti šakel arodneezisko kustibu? Nestah= steet neekus! Kas šakšlehla nupat Franzijs darba konfederacijū, ja ne Amsterdamā?*) Kas šakel La= wijas strahdneeku arodneezisko un kooperatiwo kustibu, reiše ar to ileegdami par „weenibu“? — Sozialdemo= rati. Un šchee jesuiti wehl nekautrejas mest rewolu= zionarai strahdneezibai apwainojumu par strahdneeku kustibas šaldišchanu!

Komunistiskā Internazionale kopā ar Sarlano Arodbeedribu Internazionali nupat (1. janwari šch. g.) greefusees ar usfautumu pee wišas pasaules strahdnee= leem — nodibinat weenotu fronti zihnā pret ka= pitala usbrukumu. Neweens naw par to nirgajees til nekibtrā labrtā, tā muhsu „Sozialdemo= trats“. Bet šchi weenotā proletariata rewoluzionārā fronte tomehr rodas, preti burschuasijai un s.-d. intri= ganteem. Šchi fronte rodas strahdneeku masu kopejās zeešchanās, kopejās zihnās, šaudejumos un uswarās. Tā rodas no apakšam, eeflehdjot wišwairat nospee= stos strahdneezibas šlahnus. Un par zil tas tā—šchi strahdneeku masas zihna par weenibu, tapat tā kura katra rewoluzionara zihna, nemanot eerit komunisma šleedēs. Wina eet to zeku, pa kuru šolo Komunistiskā un Sarlano Arodbeedribu Internazionale. Naug, kamdeht burschuasija ustrauzas, un kamdeht nerwošt paleef muhsu s.-d. dakteri.

* * *

Wehl pahriš wahrdu atteezibā us muhsu broschu= rinu. Išwehšledamees b. Lošowška broschurinas tul= kojumu, lai sneegtu kahdu nebuht šinujumu par kon=

*) Sarlanā Arodbeedribu Internazionale nošūhtija Amster= damai telegramu ar preešskitumu šperit kopejus šokus, lai šchlešchanos Franzijs arodkustibā nowehrstu. Amsterdamā pat netureja par wajabšigu atbildet.

grefu, kamehr naw isbotas kongresa resoluzijas, mehš pilnigt apsinamees ari schis broschurinas truhlumus. Tajā nebuhs teefchu norahdijumu, atteezibā us Latwijas arodneezifko kustibu. Bet par to broschurina spilgtt un varefi attehlots revoluzionarās arodneezifkās kustibas stahwoflis zltās semēs. Tur neteef slehptas un faudsetas Sarkanās Arodbeedribu Internacionales wahjās puses. Paschā kongresā noritejuschi ilgt un karsti strihdi, kamehr panahkta weenoschanās ap swarigakeem prinzipieleem un praktiskeem jautajumeem. Bet par to schi weenoschanās ik reises ir notikufi us revoluzionareem pamateem, un mehš ar gandarijumu waram atfihmet, ka kongresa nospraustā darbības linija wifumā sakriht ar to taktikas lintju, pee turas peeturejusees un peeturas Latwijas revoluzionarās arodneezifkās beedribās.

Amis.

1922. g. januari.

_____

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

1862

Faint, illegible text at the bottom of the page, possibly bleed-through or a second page's content.

Revoluzionaro arodbeedribu pirmais starptautiskais kongresss.

Birmais revoluzionaro arodbeedribu wispasaules kongresss sanahja weenpadsmit mehneschus pehz tam, ka bij nodibinajees organisatoriskais zentrs revoluzionaro spehku koposchanai — Starptautiskā Arodbeedribu Padome. Šini ihšajā laikā spriehdi arodneeziflā kustiba pahrdstihwoja dšitas jo dšitas pahrmainas. Pat tur, kur libdschim monopolistiskā kabrtā bij waldisjuschi Amsterdamas peekriteji, — radās, noformejās un isauga oposizionela kustiba, kas šawā praktikā turejās pee prinzipeem, kuras iswirsijis starptautiskais pagaidu zentrs. Šekiru zihnas paašnasechanās, neraugot us brabtoschanos starp burschuasiju un arodneeziflās kustibas wadoneem, kas notifa tapat kara, ka preeksklara laikā — usstahdija plascho strahdneezibas masu preekschā jautajumu par jaunām metodem arodneeziflās zihnas laukā. Burschuasija leeliski ikdeenas skolina strahdneeku masas. Un strahdneeki, weenā semē straujaf, otrā gausaf, wirsijās pa kreisi, us Maflawu, t. i. us sozjalistisko revoluziju. Kongresa usdewums nebij ušwert tikai masu revoluzionarisechanos un apwehrtet sawus spehkus. Tam wajadseja isstrahdat pamatus revoluzionaro saweenibu taktikai, uskraht no wisām semem zihnas pozitiwos un negatiwos peedstihwojumus, iskaldinat weenotu darbibas programu un organisatoriski sakauset starptautiskās arodneeziflās kustibas kreiso spahrnu. Šchos usdewumus, ka wehlat redsefim, kongresss ir ari paweizis.

Ruhpigi apluhkojot kongresa diwas nedelas paweitko darbu, eedstikinotees kongresa stenogramās un

protokolos, mehš redsešm, ka šhini kongresā tigu un
 karstu debatu gaitā šawu isteifmi atradušchi wiš
 starptautiskās strahdneeku kustības šahpu jautajumi.
 Muhsu kongresš apweenoja gandrifs pušš no wišem
 pasaules arodbeedribās organizeteem strahdneekem.
 Šhin dabigi, šhini „šatwersmes“ kongresā mehš ne-
 warejām išweš glušchi normalu weenadas preekš-
 šahwneezības weidu, tā tas buhtu, ja delegatu wehle-
 ššanas isdariu tešchi arodkustības nazionalee zentri.
 Pee paškreisejeem apšahleem tas nebij eespehiamš.
 Un talab muhsu kongresš, no weenas pušš, apwee-
 noja arodkustības nazionalos zentrus, tā, peemehram,
 Kreewijas, Bulgarijas, Deenwid-Slawijas un daudsu
 zitu semju preekššahwjuš, bet no otras — arodnee-
 zistā kustibā esošos masakumus, turi patlaban iswed
 šhwu zibnu par šawu atšwabinaššanu pret wežo
 ideologiju un parošam, pret wezajām metodem, tā
 ari arodbeedribu birokratijas wežo teoriju un praktiku.
 Tahdā šahrtā kongresa šastahws refrutejās no diwām
 dakam: weenus — ofšizialee preekššahwji, wehleti
 no atteezigu semju nazionaleem zentreem (zentralbi-
 rojeem), un otrup — organizeto masakumu delegati.
 Šchi neweenlihdšiba preekššahwneezibā dewa šinamu
 eemeslu tam organizacijam, kuras no pat pirmās dee-
 nas šajuta šewi masakumā, list manit (teesa, gan
 toti nedrošchi), ka Internazionales dibinaššanas kongre-
 šam wajadsetu šastahditees us žitadeem pamateem.

Kongresā peedalijās 380 delegati—336 ar lemjo-
 šchām un 44 ar padombeweju balsšteekšbam, — no
 41 walšis. Tā tad gandrifs wišas pasaules walšis
 kongresā bij representetas. Šarp delegateem atro-
 dami netikai Kreewijas un draudšigo republiku preekš-
 šahwji, bet tapat ari preekššahwji no Anglijas,
 Franžijas, Bahžijas, Italijas, Sweedrijas, Norwegi-
 jas, Danijas, Amerikas, Argentinas, Melšitas; beš
 tam preekššahwji no Korejas, Somijas, Igaunijas,
 Latwijas, Leetawas, Austrijas, Išehe-Slowaki-
 jas, Polijas un, beidsot, pat Niderlandes kolonijam —
 Šawas šalas. Tahdejadi representeto walstu šlaita

sinā tas isnahza pat pilnigals, nekā wīf bijuschee
 wezās Internacionāles kongress. Tātschu daudzas no
 šchim walstim representante weenigi revoluzionaree jeb
 opositorāles masalumi un komunistiskās grupas, kas
 organizetas neweenadi, pehz daschadeem organizācijās
 tipeem un panhimeeneem, atkarībā no katras semes
 iypatnejeem apstahkfeem. Jau schahds kongressu sa-
 stahws ween — 41 walsts preekščstahwji, kuri repre-
 sente wīfu strahdneeku kustības kreiso spahrnu, —
 leezina, ka muhsu preekščā nostahsees wīf sahpu jau-
 jumi, kuri nodarbina daschado semju arodneezisko
 kustību.

Senat, runajot par „arodneeziskās kustības kreiso
 spahrnu“ — mehs ar to apšihmejam robeschu, kur
 saduras divi preteji pasaules uislati: weenup — wezā
 reformistiskā arodkustība, kura aisstahw schkiru kop-
 darbību, otrup — revoluzionarā arodkustība, kura
 dibinas uš revoluzionarās schkiru zihnas prinzipeem
 un stahw par sozjalistisko revoluziju. Schahdā un
 tikai schahdā nosihmē tika runats par strahdneeku ku-
 stības kreiso spahrnu. Kad, turpretim, mehs stah-
 jamees teeschā satiksmē ar scho kreiso spahrnu un
 sahlan „aptaustit pulsu“ pee wina preekščstahweem,
 tad, runajot medizinas wahrdā, israhdijas, ka wīnu fir-
 darbība ir pamisam neweenada, talab, ka daschado
 kreiso grupu preekščstahwji pamisam neweenadi saprot
 strahdneeku organizāciju ušdewumus, neweenadi no-
 wehrte momentu, neweenadi nosprausch kustības zelus
 un neweenadi atrisina wīnu preekščā stahwoschos kon-
 krelos ušdewumus. Tahdā kahrtā, strahdneeku kustības
 kreisajā spahrnā, kuru apweeno noteitta konsekwenta
 reformisma un schkiru kopdarbības noleegschana, —
 pastahw wisdaschadālās domu wartāzijas, wifās wa-
 rawihkfnas krabfās. Mehs sastopam scheid tihrās
 jugas anarkistus, kuri zeeti turas pee sawas ideologi-
 jas, tahlat — anarkistus, kuri pahrdshwojuschi jau
 sinamu luhsumu; pehz tam — revoluzionaros sindika-
 listus, wezā ruhdijsma, nepeekahpigos, un sindikalistus,
 kuri pehdejā laikā atteikuschees no daudseem sindika-

lišma aisspreedunteem; pehbigi—komunistus, aij kureem
seko no reformistiskās arodkustības tradīzijām daschahrt
pilnigi wehl neatwabinajuschees kreisee arodneekt. Tahdā
lahrtā, pehž sawa idejistā fatura, ideologijām un
eefšchejām strahwam, kongresa fastahws representeja
wišus rewoluzionarā kreisā spahrnā ešofchos wariant-
tus. Un schini sinā ta darbiba ir jo fewišchli intere-
šanta. Wehriigi pahrlasot kongresa protokolus mehš
redsām, ka schee daschadee usflati daudschahrtigi šaduras
pee latra jautajuma, un winu nošlanojumi atspogu-
tojas kongresa darbības gaitā.

* * *

Kongresa deenas lahtiba bij deejgan wišpušiga.
Blatus darbības pahrlatam, kuru, it dabigi, wajadseja
šneegt Starptautiskai Bagaidu Padomei, muhsu preekschā
stahweja preeksch sindikalisteem jo fewišchli ašais jau-
tajums par Arodneeziskās Internacionales atteezibām
pret Komunistisko Internacionali. Tam seko jauta-
jumi par taktiku un saweenibu usdewumeem, organi-
šazijas jautajums, statuti, besdarbs, par strahdneeku
kontroli, šabritu komitejam, par šakroptoto un kara
inwalidu apgahdaschanu, par seeweetes stahwokli ruh-
neezibā un arodkustibā, tā ari wesela rinda prinzi-
pieli masal šwarigu jautajumu, kureem tomehr peemiht
ahrlahrtigi leela nošihme praktiskā sinā. Scheem jau-
tajumeem wajadseja peegreest ne masal wehribas, par
zil kongress neaprobeshojas tilai ar usšautumu, mani-
festu un deklaraziju isstrahdaschanu, bet gribeja buht
ihstens darbības kongress, kursch usmet noteiktas tak-
tikas linijas, dodot starptautiskai arodkustibai noteiktas
direktiwes preeksch turpmasām zihnam.

Muhsu kongress, tā jan aisrahdiijām, šanahza
11 mehneschus pehž tam, kad Maskawā, 15. juliajā
1920. g., nooibinajas Arodbeedribu Starptautiskā Ba-
gaidu Padome. Šchi Bagaidu Padome tika usbu-
weta us šawstarpejas peekahpschanās un kompromiseem
un tā tahda gluschli dabigi pirmā gada laikā newareja

peerahdit beesjit leelu aktivitati. Neraugotees us to ta kkuwa koti populara. Tã tas noteel arween, tad labda nebuht organisazija atbilib us nobreeduschãm laikmeta prasibam. Teescham, to nosihmeja muhsu Starptautiskã Bagaidu Padome 1920. gadã? Tas bij organisatoriskais zentrš, ap turu šahla nogrupetees, iskristalisetees un weidotees tãš strahwãš starptautiskã arodkustibã, turãš zihnijãš pret wezãš arodkustibas maldeem. Pehzlara laikmetã arodkustiba wišãš pasaules malãš ir peeauguši milšigos apmehros. Pirms lara wišpasaules arodsaweenibas apweenoja pawisam 9½ miljonuš beedru. Tagad to škaitš sneedsãš jau pahri 40 miljoneem. Šhi gigantiskã darba armija, pee turãš peeder 40 miljoni proletareeschu, pehz sawa fastahwa tomehr naw weenadi wehrtejama. Saweenibu beedri daschadãš semẽš daschadi eedomajãš un šaprot šchisdeenãš usdewumus un daschadi stahjãš pee to atrifinãšchanãš. Šchini milšu armijã atrodami laudis, luri wižauri peesuhkufchees no wežã gara. Burschujiskã pasaule tura sawãš ketnãš strahdneeku šchiru netikai šišskãš apšpeeschanãš un warmahzibu zekã, wina to eelat ari garigãš attaribas waschãš, pašemojot to ar sawu pasaules usflatu. Remot strahdneežibas mašãš winu wišumã, mehš atradisiim, žit daudš tajãš wehl burschujisku aisspreedumu, žit idejisku pahrdšihwojumu usglabajufchees no burschujiskãš kulturas un domãšchanãš. Šchis burschuasijãš eespaids us strahdneeku kustibu ispauschãš daschadãš strahwãš ari starptautiskã arodkustibã. No šcheem 40 miljoneem weenpadšmit mehneschu laikã apmehram 17 miljoni ir jau noteikufchi sawãš darbibas liniju: wini issakãš pret wežo taktiku, ideologiju un šchiru šopdarbibas filosofiju, turu pausch Amsterdamãš Internazionale. Wini usstahjãš pret wišãm šchis Internazionaleš idejam — weenalga, waj tãš šihmejãš us winãš teoriju waj praktiku, turãš wišumã nowed pee šlehdsena, ka strahdneeku šchira war iscet no lara raditã šastrehguma tilai meerigãš attihštibãš zekã, tilai išlihgumos un šopdarbibã ar burschuasiju. Šchis usškats, turu

iswirfija Amsterdamaš Arodneeziflā Internazionale, fa-
 stapa wišpahreju pretestibu strahdneezibas mašās, un
 uš ſchi pamata radās revoluzionarā kuštiba pret Amster-
 damu. Tahdā lahrā wifu ſcho 11 mehneſchu laikā
 paſaules arodneeziflā kuštibā, ſem arodneeziflāš litera-
 turāš eeſpaida, tifa weſta zihna ſem diweem karogeem:
 „Amsterdama waj Maſlawā?“ — ſaprotamš, newiſ
 no geografiflā weedolla, bet gan raugoteeš pehž tām
 idejam, kuraš iswirfija katra no peeminetām ſtrahwam:
 no weenaš puſeš — ſchkiru kopdarbiba un iſlihgumi
 ar burſchuaſiju, no otras — neſaudſiga revoluzionara
 ſchkiru zihna, ſozjaliſtiſtā revoluzija un proletariata
 diktatura. Tāš bij diwaš ſiſtemāš, diwaš paſauleš,
 kaš te zihnijaš ſtrahdneeku arodneeziflāš kuštibaš
 eeſſcheenē. Muſhu kongreſš te nahža tā logiſkš iſwe-
 dumš no ſchiš ſtrahdneeku kuštibaš attihſtibaš 11 meh-
 neſchu laikā. Mehš pawilkām tika ſchiš attihſtibaš
 ſlehdſeenuš. Un wehſture noſtahjāš muſhu puſē,
 t. i. ſtarpautiſlā ſtrahdneeku kuštiba pehžkara laikmetā
 noriteja ſem ſchauſmigo kara peedſihwojumu eeſpaida,
 peeaugoſchāš nabadſibaš, fabriku un ſawodu ſlehgſcha-
 naš u. t. t. apſtahkōš, kaš ſtrahdneeku maſāš dſihtin
 dſina uš kreiſo puſt, pat tanī gadijumā, kaš ſtrahdneekš
 patš nemaš neapſinajaš ejot pa kreiſt. Loti daudſt
 ſtrahdneeki ihſtenibā runaja muſhu walodu, nebuht ne-
 ſinadami, ta wini runā par labu Maſlawai, tapat tā
 lahdš no Moljēra waroneem runajiš proſā, neapſina-
 dameeš, ta ta ir proſa.

* * *

Pamata jautajums, kurſch nodarbinaja kongreſu,
 kurſch tā ſarfanaš pawedeeneš eet zauri wiſeem wiņa
 darbeem, iſzeldameeš peepēſchi pee daſchadeem deenaš
 lahrtibāš punkteem un wiſwairal paafinadamaš kongreſā
 eeſſchejāš atteezibaš — bij jautajums par atteezibam
 ſtarp Arodbeedribu Internazionalt un Komunistiſko
 Internazionali, jeb, ziteem wahrdeem — ſtarp ſomuniſmu
 un ſindikalizmu. Pee pirmā aži uſmeteena ſchiš jau-

tajums var liktēs pāhrat abstrakts, tihrt teoretiskās dabas, jo sindikalisti tātšhu šaka, ka ari wīnu usdewums pastahw kapitalisma gahšanā un komunistiskās šabeedribas eeweschānā, — bet par zil wīni šchahdu usdewumu usstahda, newīkus rodas jautajums: eelšch lam tad nu pastahw ta starpiba? Breelšch lam šchec dedšigee strihdi? Kalab mums ar tahdu afumu un temperamentu, šahds peemiht weenigi rewoluzionareem laudim, wajadsēja diwu nedeku laikā aisstahwet katram šawus usstatus, un titai peh; diwnedeku ilgās diskusijas atrast šopeju walodu un šopejas resoluzijas. Breelšch lam wīš tas

Birms šara šarptautiskā arodkustībā pastahweja trihs pamattipi (pehdejā laikā nodalīšchānās wairs naw til špilgta) — tihrais tredjunionisms, rewoluzionarais sindikalisms un šozjaldemokratisškā t. i. reformistiskā wahzu-austreeschu arodkustība. Nuhsu kongresā tihro tredjunionistu nebij. Šchis fugas laudis wīš atrodas Amsterdamā. Šapat mums neišnahza darīšchānās ar tihro reformismu, kursch ari šaištis pee Amsterdamas. B-t par to kongresā jo špilgti bij representeti sindikalisti ar wīšēem wīnu aīššreedumeem, ar wīšēem wīnu ideoloģijas un taktikas eelošēem.

Rewoluzionarā sindikalisma fundamentālā doma, šuru til špilgti ižel Wīspahrejas Darba Konfederācijas 1906. g. kongresā īštrahdatā programa (šlawenā Amjenas Šartija), ir īšteizama apmehram šeloschā šahrtā: arodneziškā šaweeniba ir šrahdneeku šchīras žihnas pamatšchuhnina, šaweeniba pati īšwedis rewoluziju, šaweeniba pati īšweidos šozjalistisko šabeedribu, it nešahdas politiskās partijas newar un nedrihst eejauktees šaweenibas darbā. Šaweenibas ir autonomas un neatkarigas, wīnām naw nešahdas dakas gar politiskām šektem, grupām, gar filosofiskām šistemām un religiošēem usstāteem, jeb ša frantschi mehdsā īšteiktees: „le syndicalisme se suffit à lui même“ t. i. „sindikalisms pats šewim noteižējs“; itnešahdas partiju no grupeschānās naw wajadšgas, lai īšwestu rewoluziju un īšmantotu šrahdneeku šchīras uswaru. Šahda ir

rewoluzionarâ sindikalismâ fundamentalâ domâ. Un
luhl, ar scho ideologiju, ar scho teoriju un praktiku
mums wajadseja zihnitees muhsu kongresâ.

Ja peenemam, ka sindikalistu pamatdoma ir pareisa,
ja saweeniba pateescham pate sewim noteizeja, un ne-
lahda zita organizacija nedrihtst eejaultees zihnâ, kuru
pret burschuasiju wed ekonomisti organisetais proleta-
riats; ja saweeniba pate bes jeblahdas zitu palihdsibas
spehjiga iswest strahdneeku schkiras pamatprafibas, —
tahdâ gadijumâ jautajums par sawstarpejam atteezi-
bam starp saweenibam un politiskam partijam, to starpâ
ari komunistiklo partiju, ir pitnigi skaidrs; jo par
zil saweeniba dara wi su, komunistiklâ partija top
gluschi leesa un newajadfiga. Schahdâ nostihmê un
us schis linijas tad ari noriteja muhsu stihdi kongresâ.
Un jaatsihmê ka weens no kongresa positifweem panah-
lumeem tas, ka rewoluzionarais sindikalisms debatu
gaitâ eelaidas us deesgan eewehrojumu peelahpschanos;
wini leelâ mehrâ atlahpâs no sawas ideologijas kon-
sekwenzem, kuras jau tã stipri atschkiras no senateem tradi-
zionaleem slehdseeneem. Behdejo desmittgadu leese noti-
kumi newareja paet bes sawa eespaida, wini dabigi eenesa
sinamu „apflaidroschanu“, sinamas pahrmainas sindi-
kalisma teoretiskajâ un praktiskâ sistemâ. Pasaules
karsch un Kreewijas rewoluzija — schee divi fakti us-
stahdija deenas lahtibâ jautajumu par pasaules sozia-
listisko rewoluziju un tãs praktisko isweschanu. Bet
par zil schis jautajums muhsu preeschâ nostahjâs
praktiski, ar weenfahrscham frasem, ka sindikalisms „pats
sewim noteizejs“ wairs newareja islihdsetees, wajadseja
dob skaidras un noteiktas atbildes atteezibâ us prole-
tariata diktaturu, atteezibâ us proletarisko walsti, attee-
zibâ us komunistiklo partiju (kura, nerangotees us sin-
dikalistu teoriju, iswedus rewoluziju Kreewijâ) — ka
ari us weselu rindu ziteem Kreewijas rewoluzijâ iswir-
fiteem jautajumeem.

Sinams, schee Kreewijas peedsihwojumi, kuri tit
pahreezinoschi runâ preti sindikalisma teorijam, newar
buht wisai patihlami fakti, bet fakti tee tomehr ir, un

fakti, ta angli mehdi fazit — eeteepiga leeta. Wiſſtas noweda daudsus jo daudsus ſindikalistuſ pee gluſchi jaunam preeſch wineem atſinam Wini, buhdami pret proletariata diktaturu un walſti, bet cewehrojot Kreewijas peedſihwojumus, nahza pee flehdseena, ta zihna pret burſchuastju un wiſeem proletariatam naidigeem ſpehkeem diktatura ir nepeezeeſchama. Bet ja reis teef atſihhta proletariata diktatura, tad ari ſabrufh pehz buhtibas wiſa ſindikalisma ſiſtema: weſelais paſaules uſſtats dabon plaiſu. Un ſchi plaiſa, ſchi paſaules uſſlata neweeniba kongreſa atllahjas pilnigi. Wehl wairaf: weſela rinda ſindikalistu no kongreſa tribines noteikti atſinās, ta winu paſaules uſſtats tahdā jeb zitadā ſinā hijis nepareiſs, un tikai neeziga grupina „nepeekahpigo“ palika pee ſawa.

Lai redſetu, tahdā weidā ſchee „nepeekahpige“ eedomajas ſozjalistiſko rewoluziju, peewediſim daſchus iſwiſkumus iſ winu kongreſā turetām runam. „Muhfu ſindikatu ſiſtema — tā runaja kahds frantſchu ſindikalists — ar ſawu organizijas weidu, ar ſawu administratiwo aparatu, ar ſawu iſbuhwi pehz teritoriela prinzipa, kaut rihtdeen zaur ſawām raſchoſchanas federazijam un weetejam ſaweenibam ir ſpehiiga nodibinat proletariſtu eekahrtu, kura ſindikala organizija Muhs par winas liktena lehmaju — pate nodroſchinās ſawu uſwaru un atradis ſawās rindās peeteekofchi ſiſſta un gariga ſpehka, lai nodroſchinatu tai turpinatās attihſibas eefpehju“.

Kā redſeet, pehz winu eefstateem Franziā jau tagad paſtahw gatawa organizija, kura ſpehiiga nodibinat proletariſtu eekahrtu. Pehz wiſas ſawas uſbuhweſ ſchi organizija jau peemehrota nahlotnes eekahrtai. Wajadſigs wehl tikai „ſihlums“ — rewoluzija un wiſs noritēs tā pa taukeem. Pee tahda arodneeziſko organiziju nowehretejuma itin dabigi attriht jautajums par politiſkās partijas nepeezeeſchamibu, jo, reis organizija jau gatawa, preeſch lam tur wehl komuniſti ar ſawu politiſko partiju.

S'chi eeflata peekritejt, kurt, lã jau aifrahdijsu, fa-
 stahdijsa neezigu grupu stary kongresã esofcheem findi-
 kalisteem, wisu laiku uszidyty aifstahweja sawas domas.
 Wini zentãs peerahbit, la arodkustiba — „leeta par
 fewi“, la tai jabuht „neatkarigai no politikas“, la ta
 ir daudspuſſiga un aptwer wiſas strahdneeka dſihwes
 wajadſibas, kalab tai jabuht neatkarigai, la arodſa-
 weeniba ir weeniga ihsteni strahdneeziska apweentba,
 jo ta apweeno paschuſ raschotajus, kurpretim politiskã
 partijas fastahda maifſjumu no daschadu ſchkiru preeſch-
 stahweem. Daur ſcho ari preeſch wineem teel noteikta
 ekonomikas preeſchroziba pahr politiku, arodbeedribam
 wirsrola pahr politiskã partijam. Galwenã kluhda, kur
 ſchis fugas findikalisti grehko, tiſlab teoretiskã, lã prak-
 tiſkã noſihmẽ, pastahw taiſni eefſch tam, la wini kraſt
 atſchkir politiku no ekonomikas. Pee tam raksturigi,
 la katru reis, tad debates groſijãs ap ſcho jautajumu
 par politikas un ekonomikas ſawſtarpejo ſakaribu, un
 es zentõs dabut no wineem atbildi uſ jautajumu: ko
 noſihmẽ ekonomika? — mehſ dſirdejãm dairunigas un
 ſmalli noſlihyetas, bet tomehr neſaturigas formulas.
 Bitadi taſ ari newareja buht, jo paſaulẽ naw tahda
 zilwela, kurſch ſpehtu nodalit politiku no ekonomikas,
 ſinams, ja ſem politikas neteel ſapraſtõs politikaniſms
 un parlamentariſkõs raganu kehſis lihds ar parlamen-
 tariſko netihraſ welãſ maſgaſchanu, lã to pateefbã
 ſaprot findikalisti.

Parlamentariſkãſ wehſleſchanas, uſ kurãm arween
 mehdsã atſauktees, lai „atmaſlotu“ politiku, ir tiſkai
 atſewiſchõs politiskãſ zilwnãſ momentõs, tiſkai weens no
 ſchis zilwnãſ weideem, kurſch tahku wehl nenõſihmẽ
 wiſu politiku. Politika noſihmẽ noteiktu weenas ſchki-
 ras pretiſtahdiſchanu otrai, noſihmẽ noteiktu zilwnãſ
 lnijsu un maſu organiſeſchanu, lai weena ſchkira waretu
 pahrſpeht un notreekt pee ſemeſ otu. Tiſkai tã ſapro-
 tama politika. Wiſſ pahrejais jau wairõſ naw politika
 lã tahda, bet ſihlumi, ahrejs pahrejõſchais weidõs, lahda
 parahdas politiskã zilwnã. Bet to tad noſihmẽ ekono-
 mika? Es jautaju findikalisteem: „Doti labi, juhſ

fakat, ka saweenibai jawalda pahr partiju, juhs stahwat
 par ekonomikas pirmsimtibu. Bet Anglijas ogkratschu
 streiks, kas tas ir — politika waj ekonomika? Waj
 ta ir tikai ekonomiska zihna, jeb muhsu preekschā no-
 riteja grandiosa politiska fazihkste, tahdu lihds schim
 naw peedstihwojuschi ne Anglijas burschuasija, ne prole-
 tariats? "Pahrleezinoschi wini us to newareja atbildet,
 jo katra ekonomiska zihna, ka to neapgabshami pee-
 rahdija K. Martse, lihdstekus ir ari politiska zihna.
 Kur strahdneeki, kaut ari algas deht, ustitahjas organi-
 jetā masu zihnā, nostahbidami sewi pret walsti un
 organizeteem usnehmeem, tur schi ustitahschanās ne-
 isbehgami kuhst par politisku, jo ta ir schekras ustitah-
 schanās. Wifs sindikalistu pafaules usflats, wisa winiu
 ideologija un teorijas basejas us schis diwdabibas, ka
 wini saprot politiku un ekonomiku, bet par zil schi
 diwdabiba paleel spehla, par til wineem naw eespeh-
 jams sawest galus kopā.

* * *

Ja noschiram ekonomiku no politikas, tad ari
 strahdneeku ekonomistās organizācijas jashkir no poli-
 tiskām, un tahdā gadījumā Arodbeedribu Internacionalei
 nebuhtu ko runat ar Komunistisko Internacionali. Gan-
 drihs pilnas trihs deenas turpinajās strihti par attee-
 zibam starp schim diwām Internacionalem. Debates
 peedatijas wairat ka 30 runataji. Wif wirseeni, wif
 domu nowirseeni, kam tikai ween atradās kas sakams,
 isfazijas, un resumejot isteiktās domas, wehriht tas tagad
 pahrlasot, mehš redsam, ka tapat frantschu sindikalisti,
 ka ameritanu „Pafaules Industrielo strahdneeku“, Ho-
 landes sindikatu un Wahzijas kreiso komunistisko grupu
 preekschstahwji katrs sawadeem wahrdeem un no dascha-
 dām pusēm nonahza pee weena un ta pascha: „Arod-
 lustibu wajaga noschkir no politiskās, wajag uszelt
 sawu pascha namu, lai nebuhtu nelahdas kopdsihwes
 ar Komunistisko Internacionali“. Ta ir galwenā doma
 un kongresā tureto sindikalistisko runu leitmotiws. Weenā

no kongresa fehdem es uslahdiju sindikalisteem jautajumu: „Zuhs fatat, ka sindikalisma mehrkis ir komunismis un wina zelsch eet us komunismu?“ — „Ja atbildeja sindikalisti — pehz sawa mehrka mehr esam komunisti“. — „Waj Komunistiska Internazionale un komunistiska partijas eet us komunismu?“ — „Ja“ — „Bet ja nu schis abas organizazijas eet us komunismu, t. i. us lopeju mehrki, tad tatschu wina zeli newar buht paraleli, teem jakrustojas. No otras puses, ja juhs, sindikalisti, atstibat, ka Komunistiska Internazionale zihnas pret kapitalismu, tad tatschu nepezeeschami nodibinat ar to sakarus, kaut ari zeli buhtu paraleli. Starp abam schim strahwam jauszet wajadfigais tilts. Rahds tilts? Es faku: ja mehr pa to gribam staigat, tiltu wajaga uszelt no dselss“. — „Ne-atbild sindikalisti — tiltu zeli naw wajadfigs, peeteel, ja pahmetani laipinu“. — „Bet pa laipinu naw eespehjams staigat, jo us tas pahral weegli war krist“.

Schi faruna par laipam un tiltu ahrlahrtigi raksturiga preeksch sindikalistu ideologijas, ka wini peeeet muhsu preekscha stahwoscham jautajumam. „Neatkariba un autonomija“ — Iuht, wina losungs, kuru tee neatlaidigi aistahweja kongresa. „Mehr esam neatkarigi un nepeelaidifim, ka lahda nebuht organizija apdraud muhsu autonomiju“. Ka wini scho neatkaribu saprot, — par to wini no kongresa tribines istkaidroja sekoscha labra: „Revoluzionara sindikalisma ihpatniba pastahw eetsch tam, ka winsch zere strahdneeku schkiru atswabinat ahropus katras, weenalga, atklatas jeb maslotas aishildoneezibas no to puses, kuri pasludina politikas wirswaldibu pahr ekonomiku. Mehr newaram peelait, ka burschujiska inteligenze zenschas usmestees par strahdneeku schkiras garigo wadoni un preekschneeziibu, kura wisu isdoma strahdneeka weetâ.“ Man schleet, ka schi zitate pilnigi peeteekoscha, lai guhtu jehdseenu par sindikalisma ideologiju. Bet es jums peewedschu wehl weenu zitati ij lahda zita sindikalista deklarazijas, kursch bij eeradees ka preekschshawis no lahdas frantschu sindikalistu organizazijas,

tura nes toti leelu nosauumu: „Starptautiskā strādneetu konfederācija”, bet apveeno pa visu Franzi ne wairaf tā 8—900 zilwekus. (Starp zitu, kongresā noskaidrojās, ka daudzās neleelas organizācijas mihl peesawinatees daschlahrt ahrlahrtigi leelus nosaukumus). Un luhl, schis neleelas leelā wahrda nosauktās organizācijas preeschlahwis runaja seloschi: „Walsts ari pehz rewoluzijas, un pat sozialistiska walsts, paleel tā zentralizeta apspeeschanas maschina. Lai sewi pret to nodroschinatu, strādneeteem, kuri stahw par brihwibu, jautur spehā sawu organizāciju autonomija.” Tā runaja delegāts Buasons, Preeesch teem, kuri wehl atuin muhsu srihdus par arodlustibas neatkaribu Kreewijā, schini runā atlabrtojas tikai fendsrdeeti masineezisma mottwi. „Gelsch tam pastahw politiskās partijas buhtiba?” — jautā Buasons un turpat ari atbild: — „Gelsch tam, ka wina sistematiski fajauz, apweenodama sawās rindās strādneetus un usnehmejus, inteligentus un tirgonus, raschotajus un neraschotajus, wahrdu sakot: daschadu intereschu fajaukschana. Tadeht partija naw spehjiga us noteiktu konsekwentu zibnu, bet turas weenigi us meleem un puswahrdeem”. Tā tad politiska partija ir wisu netikumumu sakne. Wina turas weenigi us meleem, turpretim sindikati un arodbeedribas — eemeeso sewi wisu, las ir labs un flawejams! un schis wisa laba eemeesojums ir ari weenigais eerozis, ar tura palihdribu iswedama sozialistiska rewoluzija un sozialistiskas eelahrtas jaunzschana.

Tatschu schahdas runas naw nefas wairaf, ka atskana no kahdreiseja sindikalisma, tursch weenkahrschi bijis aismidzis un nogulejis, tā tas daschlahrt atgadas, 15 gadus, t. i. nogulejis ne wairaf ne majaf, ka pasawles karu un Kreewijas rewoluziju. Bet par zil rewoluzionaree sindikalisti nogulejuschi schos diwus ahrlahrtigi swarigos faktus, naw nekahds brihnums, ka wini iswell no arkiwa sawu wezu wezo teoriju un tagad, pehz 4 rewoluzijas gadeem, eeteiz to mums tā kahdu jaunatradumu, us tura pamata nosakamas

tagabejās realās atteežības starp Kominterni un revoluzionārām arodbeedribām.

Otra sindikalistu daļa, ar Spāņijā sindikalistiem preekšgalā, turejās pēc zītadeem eestateem. Wīnu preekšštābwis fāzija: „Mehs, Spāņijās sindikalisti, eesam Bakunina peekriteji—anarkīsti. Pēc schein uufkateem mehš turejamees gadu desmitēem, bet dšibwemums peerahdija, tā proletariāta diktatura ir absolūti nepeezeešama“. Bet tas atsihtst proletariāta diktaturu, tam jāpeenem tā wifā wifumā, jo proletariāta diktatura ir sināma noteikta likumīga sistēma, no kuras nēweens lozeklits nāw ismetams. Proletariāta diktatura nāw nelās zītš, tā proletarīsta wāstis. Anarkīsti nēwar atsihtst „proletarīstu wāstī“, tāpehž tā pehž wīnu domām wāstis — weenalga wāj tā buhtu buršuhjīsta, wāj proletarīsta — ir nēmantīgo apspeešanas aparāts. Turpretim tagadejee anarhosindikalīsti „proletarīsto diktaturu“ peenem un fāta: „Par zīt mehš atsihtstam proletariāta diktaturu, mehš ari uufstāhjamees par teeschein sakareem ar Kominterni, bet weenīgi pēc noteikuma, jā neatkarība un autonomija teef atstāhta“. Tahdā tāhrtā wīnu wīdū ir autonomijas un neatkarības peekriteji bej eerunām un „neatkarības un autonomijas“ peekriteji ar sināmeem eerobeešojumeem. Bes tam wīnu wīdū atrodami wehī treschā wirseena sindikalīsti, kuri, šchēet, mahhijūschēes wīswairat un tāpehž atsihtst par nepeezeešamū uuf Kreemijas revolūzijas eeneesto korektīwū pamātā rewīdet wīsu sindikalīzma pāsaulēs uufstātū, sindikalīzma teoriju un praktiku, un isstrahdat jāuneem dšibwes apstāhkteem peemehrotu jāunu programū. Tahdas ir sindikalīstu starpā wāldošchās trihs strahwās, un par zīt wīnu starpā nōriteja zihna, tā ispāudās pilnīgi kongresa debatēs un deklarāzijas. Afsu un dedstīgu pāhrrunu isnāhlumā kongress peenehma lehmuma, tā arodbeedribu Internazionale paleef tā patstāhwīga autonoma organizāzija, kōordinē (sastānd) sawu darbību ar Komunistīsto Internacionāli, apweenojotees ar to pēc fātras uufstāhšchānās, lai tahdā tāhrtā rewō-

Iuzjonarās strahdneezibas spehli, titlab aissfargaschanās, tā usbrukuma zihnās buhtu falopot: weenā weenigā zeeschi organisetā treezeena grupā.

Kahdu stahwolki jautajumā par atteezibam starp Sarkano Arodbeedribu Internazionali un Komunistsko Internazionali eenehnia kongresa wairakums? Ari schein pastahweja sinamas domu starpibas, tatschu tān veemihl pawisam zitads ralskurs. Personigi es aisstahweju usskats, ka Internazionalei wispahri iabuhl weenotai, jo Internazionale, par zil sem tās saprotama starptautiska apweeniba lopejai kaujas darbiba, titlab aissfargaschanās, tā usbrukuma zihnās, — newar buht politisko partiju mehanisks fasumejums. Internazionalei jausfuhz fewi wisu rewoluzionaro masu energija, weenalga, waj schi energija ispauschas partijas, arodbeedribas jeb kooperatiwo organizaciju weidā. Us schi weedokla, tā sinams, sawā laikā nostahjās ari Kreewijas arodbeedribu IV. kongress, un Kreewijas arodkustibas wahrda tika pasinots, ka meh3 stahdam par meh3li weenotās Internacionales nodibinaschanu, kura aptwertu wisu daschado weidu rewoluzionaro strahdneeku kustibu. No otras puses, starptautiskajā kongresā bij mums ari tahdi komunisti, kuri deesgan krasl issazijas par arodkustibas norobeschoschanu no komunistiskās. Sewischli neatlaidigi par to usstahjās frantschu un daschu zitu semju komunisti, kur komunistiskā partija samehrā wajja, kurpreetim arodkustiba jau deesgan spehzigā. Wispahri jaatsihme, ka schi jautajuma atrisinashana bij fewischli apgruhtinata zaur to, ka gandrihs katrā atfewischlā semē tas usstahdas zitadā weidā, atkaribā no weetejās arodkustibas un komunistiskās partijas sawstarpejam ateezibam, atkaribā no weenas jeb otras organizijas faktiskā spehla u. t. t. Tā, peemehram, preeksch norwegu strahdneekem schahds jautajums nemas nepastahw, jo tur gandrihs katrs arodsaweenibas beedrs weenā laikā peeder ari pee partijas un otradi. Tapat tas ir Tschecho-Slowakijā, kur arodsaweendribas loti zeeschi saanguschas ar partiju, kas, pee reises atsih-

mejot, wehrojams ari pec daudsam reformistiskam
 saweenibam, kuras kongresā nebij representetas, peeme-
 ram, Anglijā, kur tredjunijas sastahda strahdneetu
 partiju un skaitas par pehdejās beedreem. Anglijas
 tredjunionisms nekahdā finā newaretu eelastees us
 arodkustibas norobeschoschanu no politiskās, talab, ka
 starp tredjunijam un starp partiju pastahw sawstarpeja
 organiska sakariba. Pawisam pretejas atteezibas
 nodibinajuschās Franziā un Spanijā. Preeksch
 Spanijas jautajums par komunistiskās partijas attee-
 zibam pret arodswaewenibam lihds schim tikpat tā naw
 usstahdits. Spanijā jau no senlaikem pastahw
 spehziņa sindikalistiska kustiba. 1919. gada beigās un
 1920. gada saktumā tā apweenoja gandrihs wefelu
 miljonu beedru. Komunistiskā partija turpretim radās
 tikai pusgadu atpakaļ un apweeno lihds 10.000 beedrus.
 Waj tad ir esspehjams, ka weza rewoluzionara kustiba
 usstahdis jautajumu par atteezibam pret nesen tā
 raduschos komunistisko partiju tahdās pat formās, tā
 tās nostahdas semēs, kur blatus wezām komunistiskam
 partijam pastahw samehrā jauna arodneeziska kustiba?
 Taisni schi nazionalo apstahktu un atteezibu daschawiba
 starp arodbeedribam un partijas organizacijam ahrfah-
 tigi apgruhtinaja jautajuma sekmitu atrisinaschanu
 kongresā. Wiseem mums bij skaidrs, ka nepeezeeschami
 nodibinat zeeschu kopydarbibu ar Komunistisko Inter-
 nazionali, pat galejee sindikalisti neatteezās laiku pa
 laikam jastaptees, tikai wini scho fatischanos cedoma-
 jas tā „gadijuma raksturu slirtu“, bet newis tā pastah-
 wigās darba atteezibas. Beigās, triju deenu pahrru-
 nas isnahlumā, pehz fewischki asām zihnam, wefelas
 rindas ultimatumem u. t. t. Kongress weenojas par
 kompromisa preekschlitumu. Winsch nepeeenehma ne
 Kreewijas saweenibu pehdeja kongresa, ne arī galejo
 sindikalistu postiziju, bet isfazijas par Sarlano Arod-
 saweenibu Internacionales patstahwibu, par zeeschu
 kopydarbibu, nodibinot sawstarpeju preekschstahwneezibu,
 kas nezik tomehr neerobescho abu Internacionaku eelschejo
 patstahwibu. Schi jautajuma ischakirschana finamā

mehrâ noteija, lahda garâ tiks atrifnati wefela rinda ziti ne mafat fareschgiti, laut ari praktikâ weeglat atrifnami jautajumi. Un teefcham, par zil sindikalisti iswirfija pret mums sawu neatkaribas ideju, par zil wini to pasludinaja ka ultimatiwu prasibu (frantschu delegazijai bij pat lihdsi mandats — nepeeweenotees Sarkano Arodbeedribu Internazionalei, eekams schis jautajums neteel atrifnats politiskâ nosihmê) — par tik, pehz schi lehmuma peenemschanas par atteezibam ar Kominterni, mehs bijam prinzipielâ sinâ zeku listihrijufchi un warejam meerigi pahreet us turymako.

* * *

Otrs jautajums, kurfch nodarbinaja kongresu, atteezas us Italtijas arodkustibu un Sarkano Arodbeedribu Internazionali. 1920. gada 15. junijâ mehs kopâ ar Italtijas Darba Konfederaziju parastlijam nolihgumu par starptautiskâs pagaidu Padomes dibinaschamu. Lahda zekâ radâs Sarkano Arodshaweenibu Internazionale. Un no ta laika itaku Darba Konfederazijas wadoni tanî weetâ, kur wajadseja eet soli us preekschu, pagabja soli atpalat. Kalfsturigi, ka pehz tam, kad Italtijas sozialistiskâ partija sawâ Livornes kongresâ fashchekhlâs, pee labâ spahrna peederofchee itaku strahdneezibas wadoni jautajumā — Maslawawaj Amsterdama? — zentâs aisttahwet possiziju, ka wajaga weenâ laikâ palikt un darbotees abâs Internazionalēs. Bes tam nepeezeechami atfihmet, ka 1920. gada aprilli Italtijas Darba Konfederazija greesâs pee Amsterdamas Internazionalēs ar passinojumu par fashchistu farihtoteem grantineem un fleyklawibam. Atbildot us to, Amsterdama atsuhstija 50.000 liirus. Italtijas Darba Konfederazija sawukahrt atsauzâs ar firsniigu pateizibu. Lahda lahrkâ Italtijas Darba Konfederazija eerihtojâs us pastahwigu dsihwi abâs Internazionalēs.

Wispahrejâ Darba Konfederazijâ ir apweenoti wairat kâ 2.000.000 strahdneeku. Bes tam Italtijâ

pastahw neattarigas juhrneeku un dselsszefneeku sawee-
 nibas ar apur., 60.000 un sindikalistu saweeniba ar
 400.000 beedreem. Kongresa preekschwatarã mehs
 fanehmãm no Darba Konfederazijas telegrafistu preeksch-
 likumu pahnešt muhsu kongresu waj nu us Reweli
 jeb Stokholmu, ais ta eemesla, ta tur buhschot weeglafi
 iskontrolet delegatu pilnwaras (!) u. t. t. Scho preeksch-
 likumu mehs fanehmãm 10 deenas pirms kongresa
 atklahscharas un tuhliit atbildejam, ta mums ir
 weenalga, tur kongress noteet, ja tikai Wispahrigã
 Darba Konfederazija garante eebrautschanas teesibu
 wikeem delegateem, bet ta kongresu atlikt mehs neesam
 ar meeru. Wini atfubtija sawus delegatus informa-
 zijas noluhla, un schee delegati — Arzimondi un
 Bianki — kongresu eepasibstinaja ar Italias Darba
 Konfederazijas uffatezm. Beedes Bianki aisstahweja
 peedalischanos abãs Internazionales, apgahwodams, ta
 Amsterdamã wini paleel weenigi preeksch tam, lai
 westu rewoluzionaru agitaziju, organisetu kreiso spahrnu,
 pulzetu ap fewim tos elementus, kuri naw apmeerinati
 ar Amsterdamas Internazionales darbibu u. t. t. Bit
 wareja noprast, tad wini ari us preekschu nodomaju-
 schi turpinat scho dubulto pawalstneezibu, neraugotees
 us to, ta Livornas kongress peenehma pilnigi noteiktu
 resoluziju par peeweenoschanos Sarkanat Internazi-
 onalei, usturot spehla lihdschinejas lihguma atteezibas
 starp Darba Konfederaziju un Sozialistisko Partiju.
 Atstahstii debates par scho jautajumu buhtu pahrat
 ilgt. Winu faturs ihsumã aprobeshojas ar to, ta
 kongress teem atbildeja: „Weenpadsmit mehneschus
 juhs mahnijãt i Dnuselju, i Peteri, tagad jums
 iasala noteikti un flaidri: ar mums juhs, waj pret
 mums, jo schis diwas Internazionales saweenot naw
 eespehjams, jeb, ta man nahzãs aistradit Bianki:
 „no juhsu pasinujumeem ir redsams, ta juhs. gribat
 dšhwot likumigã laulibã ar Amsterdamã un tamã
 pat laikã turpinat nelikumigu sadshwi ar Maslawu.
 Us tahdu „wenage en trois“ mehs neeelahschamees“.
 Kongress schini jautajumã bij pilnigi weenprãhtigs un

nolehma apelet pee Itālijas strahdneekem. Un mehs pa'aischamees us to, ka Itālijas stahdneekt issazisees par labu Masfawai. Wisu scho debatu gaitā toti sijniga ir b. Arzimondi usstahschanās, kursch sawā runā par Itālijas strahdneeku augstskolas nobibinaschanu issazijās: „Mehs nodibinasim institutu, kurā strahdneekis atswabinasees no revoluzionārā romantisma, beigs sapnot par fazelschanos un farkaneem karogeem, bes statisees us dsihwi realām azim.“ Un tad Arzimondi runas laikā lahds no itaku delegateem eejautajās: „Waj tu—reformists?“ — pehdejais eefauzās: „Ja, es esmu reformists, bet tad septembra deenās no partijas dewa mahleenu sagatavotees us brunotu fazelschanos, es, to eisejais pilsehtas galwa, tubdal apbrunoju strahdneekus un bes kaweschanās usstahtos, ja tiku dots signāls“. Schoš apgalwoju mus stipri apstrijdeja wina pascha beedri. Bet tā tas ari nebustu, kongress lika preeschā italu beedreem issazitees noteikti un staidri: par Masfawu waj par Amsterdamu?

* * *

Kā weens no farschgitateem kongresā bij jautajums par arodbeedribu usdewumeem un taktiku. Un tas it dabigi, jo schein negahja runa par weenu jeb otru wispahreju losungu (kā, peem, „Nost burschuasiju“ u. t. t.), bet gan kontreti par teem weedeem, metodem, zekem un panehmeeneem, kā peelahgotees zihnas daschadibam, turas starptautiskās kustibas rahmjos nosaka atsewischko semju sozjalās ihpatnibas. Mums wajadseja usmet kustibas wispahrejās wadoschās linijas teeschi wispasaules apmehrā. Naw brijnumš, ka wiss tas atnehma toti daudš laika, un debates sakonzentrejās galwenā lahrta ap dascheem pamatjautajumeem.

Birmais muhsu preeschā iswirstjās jautajums: kā isturetees piet „wezām“ arodbeedribam, turas apweeno plaschas mafas — issaukt winas waj eekarot?

Ap scho jautajumu kongressā zibnijās diwi preteji
 usstati. Weena grupa: Wispahreju strahdneeku sawee-
 niba, Sellsentirchenes brihwā saweeniba, Wahzijas
 sindikalisti un Amerikas „Wasaules Industrielo strahd-
 neeku“ preeschtahwis — usstahjās par wežo arod-
 beedribu isjautschanu, aistrahdidams, la tās ir kontres-
 woluzionaras organizazijas un la katrs mehina-
 jums winaš revoluzionariset ir weltiga spēklu
 un energijas išschēschana, un atnem tilai
 zilwekus, kuras ismanto arodneezistā birokratija.
 „Bet kas tad pehž juhsu domam ir arodbee-
 driba?“ — Mehš winem jautajām. „Waj ta ir tilai
 arodb. birokratija, mahja, kase, grahmatina un beedru
 karte? Zeb waj runajot par arodbeedribu domatas
 teel tās miljoneem leelās strahdneeku mafas, kuras
 schis organizazijas apweeno? Ko juhs ihstenibā
 gribat isnihzinat: tilai formu, jeb kaut ko zitu? Tilai
 neaismirstat, la strahdneeki, kuri schis beedribas radi-
 juschi, slatas us tām la us sawu mahju. Teesa,
 beedribās atrodas daudš laudis, kuri tos peekrahpuschi.
 Bet waj par to wisa mahja aplejama ar petroleju un
 aisdedsinama? Ja juhs domajeet, la arodbeedribas
 naw revoluzionarisejamas, la tās ne us lahdu darbibu
 naw spēhjigas, la desmit miljoni, teikšm, tās paschas
 Wahzijas strahdneeku weenmehr willsees ais arodnee-
 zistās birokratijas — waj tad tas nenosihmē, la
 itnekahda rewoluzija wispahri naw eespehjama?
 Mums jaeekaro arodbeedribas, lai tas mafā lo
 mafadams, bet newis jabehg no tām, la no launā.“
 Wispahri, aistrahdijumi, la arodbeedribas naw eela-
 rojamas un peewelkamas muhsu pusē, fastapa nopeet-
 nus atspēhkojumus no kongresa wairaluma, un pat
 leela data sindikalistu tos atraidija. Kā jau minēš,
 schis jautajums isfauza wisgaralās debates, jo, patees-
 ūbu sakot, taisni ap scho jautajumu norisinajās schel-
 schanas Wahzijā un norit ari tagad zihna strahdneeku
 kustības kreisā spahrna widū.

Ar to, sinams, wisi tattikas jautajumi naw isfmelti.
 Wajaseja išstrahdat zihnas galwenās metodes un

panehmeenus. Muhsu kongresā atradās arī tāhdi beedri, kuri wišā nopeelnibā domaja, ka usdewums pastahtw eefsch tam, lai peh; eefpehjas beeschal tiftu farihtoti streiki. Breteji schai paweeqlai jautajuma nostahdischanai, kongress fewischki noteikti usfwehra nepeezeeschamibu nopeetni apfwehrt latru usflahschanos, usmanigi un pamatigi nowehrtet situaziju, wispah-rejos apstahklus, pretineela spehtus u. t. t. Kongress norahdija, ka wajag mahzet arī atlahptees, pee lam labrtiga, organiseta atlahpschanas sinamā gadijumā flawejama tapat, tā felmiga usstahschanās. Kas, turpretim, atteezas us praktiskeem losungeem un usdewumeem, tad kongress tos formuleja fefoschā darbības programā: 1) strahdneeku arodustības pamatā leekamas „teeschās usstahschanās“ metodes, t. i., krasa rewoluzionara strahdneeku schkiras usstahschanās pret burschuastiju; 2) jausstahda losungs par wezo arodbeedribu pahrlahrtoschanu peh; raschoschanas nosarem. Preetfch mums tas jau ir wezs jautajums, bet eiropējiskās semes sawā wairumā pee ta wehi naw nonahkluschas, un arodneeziško organizaziju pahrlahrtoschana peh; raschoschanas nosarem tur nosihmē jau ihstu rewoluziju.

Tahlat, kongress usstahdija losungu par strahdneeku kontroles isweschanu un wefelu rindu zitūs praktiskūs deenas usdewumus. Sawos pamata wiszeenos schi wispahreja programa kongresā peenemta weenbalsfigi. Behdejais apstahklis fewischki japastrihpo, jo weenprah-tiba pee balschoschanas ir panahkta zaur sawstarpeju peekahpschanos tahdā nosihmē, ka kongresā zihnoschās grupas nezentās paašinat strihdigos jautajumus, bet weenmehr mehginaja domstarpības nolihdsinat, lai atrastu topeju darbības liniju. Schi islihgšanas teefme isflaidrojama zaur to, ka wiš weenadi apsinajās weenotās rewoluzionaras frontes nepeezeeschamibu: ne par welki daschs labs no kongresa delegateem schis weenotās rewoluzionaras frontes wahrdā bij nahzis dandj tuhstosch werslu garu zetu us Maskawu. Pahrlafat scho darbības programu, un juhs redsefeet,

zīl pamatīgi viņa aptver viņus strahdneeku šķītas
zīhnas veidus un formas, ar kādu noteiktību tā
stahda faweenību preekščā tos praktiskos usdewumus,
kuri neisbehgami wed viņas sadursmē ar burschu-
jīsto walsti.

Sautajums par strahdneeku kontroli, kuram pee-
miht gaiwenā nošīhne schini darbības programā, ne-
issauza kongresā leelas domstarpības. Noteizoscho lomu
scheit speheleja tas apstahklis, ka kreewu arodšaween-
bas us Kreewijas eedšīhwojumu pamata wareja zelt
preekščā jau weselu rindu konkretu un praktistu
norahdijumu. Tas primitiwās strahdneeku kontroles
formas, kahdas pašlail iswirsa Walar=Ēiropā, wis-
garam pamatojas us islihgumu ar burschuastiju, pee
lam usnehmeju interesēs schelt nepahrprotami nem
pahrsvaru pahr strahdneeku interesem. Projekts par
strahdneeku kontroli, kuru iswiršija Stalijas waldbiba
pehz spontanās fabriku šagrabbšchanas perioda Stalijā,
angtu projekti, un projekti, kuruš isstrahdaja frantschu
metalisti federazija — wist tee pehz sawas buhtības
nenošīhmē strahdneeku kontroli, bet ir laut kas lihdsigs
tai walsts kontrolei ar strahdneeku peedalischanos,
kahdu kreewu masineeki lila preekščā Kreewijas arod-
šaweenību III. konferenzej (20.—28. jūnijā 1917. g.),
zensdamees peewilkt tautas šaimneezības atjaunosčanā
„eedšīhwotaju=rašotaju šķīras“. Pamatiga resolu-
zija par strahdneeku kontroli apgaismo netikai pastah-
woschos strahdneeku kontroles weidus un paščas schis
kontroles idejas raščhanos, bet sneedj arī konkretus
norahdijumus, kahdā zētā strahdneekem jazīhnas par
ihstenu strahdneeku kontroli pahr raščosčhanu, preteji
reformistiskai idejai, ka raščosčchanas kontrole iswedama
zaur islihgumeem ar burschuastiju. Resoluzijā paštrih-
pots noteikti un flaidri, ka strahdneeku kontrole war
tikt eewesta tikai zaur neatlaidīgu nesaudsīgu zīhnu
pret usnehmajeem, schis zīhnas ijnāhtumā, un weenigi
par tik, par zīl ta tiks iswesta ejot pret waldosčham
šķīram, kontrolei buhs sawa wehrtiba preekšč
strahdneekem.

Sarkano Arodbeedribu Internazionales darbības programma ir tā pati, kādu izstrādāja Komunistiskās Internazionales II. kongress. Tas labal par visām rezolūcijām peerahda, zīl dšīta un ihstena weeniba pastahw starp šchim divām starptautiskām organizācijām. Preekšč katra, kursch kautzīl pabrīn starptautisko strahdneeku kustību un viņas paškreisejo stahwolli, ir pilnīgi staidrs, ka weenigais organizetais spēks, uš kuru revoluzionārās arodbeedribas warēs atbalstītees sawās darbības programā ir — komunistiskās partijas un viņu starptautiskais sēbtabs — Komunistiskā Internazionale. Šchai faskanai starp divu Internazionālu darbības programām it nebūht nav gadījuma raksturs; tā leezina par to, ka proletariāta revoluzionārās politiskās un ekonomiskās organizācijas nekahdā sīkā naw naidīgās un sawstarpeji konkurejoščās puses, bet satahda kopeju organizku weenību.

Beidsot wehl daschus wahrduš par organizācijas jautajumu. Leekas, ka organizācijas jautajums loģiski isreet is taktiskās jautajumeem, un par zīl mušfu taktiskā linija eepreekščpeenemtās rezolūzijās bij staidri noteikta, organizatorisko jautajumu atrīknaschanai wadjadseja sēkmetees daudš weegla. Neraugotees uš to, tee aīsnehma mums deesgan daudš laika. Un kad es sawās tesēs noslaidroju, kahdi organizatoriski usderumi weizami Anglijā, Wahzijā, Stalijā, Amerikā u. t. t., tad isnahza tā, ka Anglijas preekščstahwis nehma wahrdu un runaja: „es peekrihtu visam, kas schajās tesēs fazīts, tikai newaru peeweenotees tam, kas tur usfwehrts atteezībā uš Angliju“; to pašchu pašinoja ari Amerikas preekščstahwis: „es peekrihtu izstrahdatām tesēm, bet newaru peekriht tam, kas sīhmejas uš Ameriku“. Tas leezina, ka katrā sēmē pastahw wēfela rinda sēhpigu jautajumu, kuri prasa ihpaščhu, spezielu islemschanu. Kemšim, peemehram, Ameriku. Tur stahwolliis sēkščais: mušfu preekščā ir Amerikas Darba Federācija, Reatkarīgās arodneeziskās beedribas un neleelā Pasaules Industrielo strahdneeku organizācija, pee tam šchi neleelā organizācija pretendē uš to,

lai wina tittu atsihta par weenigo Amerikas rewolu-
zionaràs arodneezistàs kustibas preekshtahwi.

Kad mehs mehginajàm fastanot schis Pasaules
Industr. strahdn. organisazijas (F. W. W.) darbibu
ar daschàm Amerikas darba federazijas weetejàm or-
ganisazijam, kuras peeweenojuschàs Sarkana Internat-
zionalei, tad muhsu industrialisti fazehla milsiigu trofsni,
jo wini usflata par sewis nezeenigu fastanot darbibu
ar teem, kuri peeder pee Amerikas Darba Federazijas,
kurai pat Amsterdama isleelas wehl pah'al kreisa.
Par wolti wineem aisrahbdija, la tàs organisazijas,
par kuram eet runa, no Amerikas Darba Federazijas
idejiski jau atrahwuschàs, la winas tikai formeli staitas
par federazijas beedreem. Wini palita pee sawa.
Schis peemehrs rahda, zil fareschgitus un grubtus
jautajumus scheit wajadseja atrisinat.

Otrs peemehrs — Spanija. Spanijà anarcho-
fundikalisti, idejiski zentralisazijas pretineeki, ir atzeh-
luschi wijas zentralàs komitejas pa rajchoschanas no-
sarem, usswehrdami, la zentralkomitejas rada tikai
birokratismu, un tadeht tàs nepeezeeschami isnihzinat.
Kad wini eeradàs Maskawâ, un mehs sabkàm aptau-
jatees par Spanijas stahwolli un organisaziju prin-
cipeem, wini mums paslaidroja: „Mehs stahwam par
federatismu un tapeh; bijàm pret kuru latru zentralo
komiteju“ — „Bet la tad pee jums norit zihnas?“
Wini atbildeja, la pilsehtàs wineem pastahw sawee-
nibas, kuras peeder pee wispahrejàs organisazijas —
padomem, bet padomes sawulahrt apweenojàs lopejâ
Darba Konfederazijâ. „Kâ tad juhs wedat zihnu, jo
atsewischlas dakas tahdâ zelâ newar sawu usstahschanos
fastanot?“ — „Tas taisniba, ari mehs pehdejâ laika
atradàm to par neehrtu un nodibtnajàm komiteju, kas
fastanotu darbibu daschados Spanijas rajonos.“ Uf
schi pamata es eerastiiju tesjës atteezibâ uf Spaniju
zentralo komiteju atjaunoschanu. Schi arodneezistlo
organisaziju nazionalo zentru atzelschana leelâ mehrâ
pamaslnaja organisetu strahdneeku pretestibu taisni tad,
kad Spanijas Darba Konfederazija bij speesta pahreet

uſ nelegant darbibu. Las iorahda, zir teela noſhime
 peemibt organifaſiitiu naziionaleem zentream. Treſchais
 peemehrs, turu griibu peewest no tās paſchas Spanijaſ.
 Spanija paſtahw Nazionalā Darba Konfederazija, tura
 peeſlejaſ mums, un ir wehl ari reformiſtiſta wiſ-
 pahreja ſtrahdneeku ſaweeniba. Reformi-
 ſtiſtāſ ſaweenibāſ paſtahw komuniſtiſtaſ ſtrahdneeku
 ſchubninaſ, turaſ apweeno revoluzionari noſkanotoſ
 ſtrahdneekuſ. Beſ tam no reformiſtiſtām ſaweenibam
 atſchkehlufeſ weſela rinda atſewiſchku ſindikatu, turi
 nepeeder ne pee reformiſtu ne ſindikaliſtu or-
 ganifaſiitiu. Scho atſchkehlufchoſ organifaſiitiu preeſch-
 gaſā ſtahw komuniſti. Mehſ peenehmām lehmumu,
 la ſcheem, no reformiſtu ſaweenibaſ atſchkehlufchameeſ
 ſinditaiſteem japeeſlejaſ Darba Konfederazijaſ, tura
 ſawulahrt peeſlejaſ mums. Turpretim komuniſtiſtāſ
 ſchubninaſ paleef joprojam reformiſtu ſaweenibāſ, bet
 faſtano ſawu darbibu ar ſindikaliſteem. Warbuht
 taſ iſliſſeeſ ſibumainſ, bet tee ir jautajumi, turi
 noſata arodfuſtibāſ likteni wiſāſ ſemieſ, peeſchirdami
 tai ſinamu noſraſhu, ſinamu darbibaſ wirſeenu. La-
 pehſ naw brihnumſ, la organifaſiitiuſ jautajumſ at-
 nehma mums tiſ ſoti daudiſ laita. Kad mehſ nonah-
 zām pee Wahzijaſ, taſ proſtja weſelaſ diwaſ deenas
 wahzu leetu noſahrtoschanai, jo Wahzija paſtahw t. ſ.
 brihwāſ ſaweenibaſ, to widū komuniſtiſtaſ grupāſ,
 ſchubninaſ un revoluzionara opoſiſtija wiſpahr. Beſ
 tam paſtahw ſindikalitiſtaſ organifaſiitiuſ, ſā: Brihwā
 ſtrahdneeku ſaweeniba, Helſenkircheneſ ſaweeniba un
 wairakaſ zitaſ. Blakuſ tam paſtahw wehl ſaweenibaſ,
 turaſ iſſlehgtaſ no arodfuſtibāſ. Scheit mehſ no-
 ſtahdijaſ jautajumu tā, la ja ſaweenibaſ teef iſſlehg-
 taſ, tad nepeezeſchami taſ apweenot, noribinat iſ-
 flehgſto ſaweenibu federaziju. Wahzu beedri uſ to
 pazehlāſ un proteſteja: „Kamdehl radit wehl weenu
 organifaſiitiu, kad mums beſ tās ir jau weſelaſ pee-
 zaſ?“ Ne maſat ſareſchgiſtſ organifaſiitiuſ jautajumſ
 Staliija, tur paſtahw triju tipu organifaſiitiuſ; ne
 maſat ſareſchgiſtſ taſ Franziija un Angliija. Un wiſāſ

semēs, pazetot weenu jeb otru jautajumu, mehš re-
bsejam, zil daschadas winu formas, zil brihnischki
farschogijas prinzipi, turi wisumā aisshti no wiseem,
un tahdā ihischu lotschu zekā strahdneeku kustiba at-
tihstas wisā pasaulē.

* * *

Atleel wehl ihsumā usfawetees pee pahrejeem kon-
gresā apstatiteem jautajumeem. Kongress peenehma
resoluziju par seeweetes stahwohli raschoschanā un
arodbeedribās. Preefsch mums Kreewijā schim jauta-
jumam naw leela...s nosihmes, turpretim ziās semēs
tas usstahdas toti aff. Peeteek aissrahdit us Angliju,
tur pehz tara sainneezistai krisei eestahjotees arod-
faweenibas paschos eerosinaja jautajumu par seeweeschu
atlaischanu no fabrikam un sawodeem. Daudsi simts
tuhtstoschi seeweeschu tahdā zekā ar faweenibu palih-
dsibu tika ismetas no fabrikam un sawodeem. Tas
leezina, ka „wezo” faweenibu strahdneeki turas pee
wisai sawada eestata par faweenibas „normalo”
beedru fastahwu. Wini dala strahdneekus newis pehz
raschoschanas kwalifikazijas, bet pehz peederibas pee
weena jeb otra dsimuma. Ja tu wihreeschu fahrtas,
tad wari palikt darbā, ja esi seeweete — tewi ismetis
no raschoschanas. Schee wibuslaidu aisspreedumi par
seeweeschu darbu muhsu kongresā it dabigi tika kraft
noraiditi, un kongress uslika par peenahkumu wisam
rewoluzionaram arodbeedrikam west nefaudsihu zihnu
pret schahdeem strahdneekus-wihreeschus un seeweetes
apkaunojoscheem usflateem, pret schahdu schkiroshanu
pehz dsimumeem.

Kongress peenehma resoluziju ari par besdarbu un
konkreteem zihnas weideem pret to. Usskaitot daschus
besdarbu mihtstinoschus lihdseltus, mehš schini reso-
luzijā ar pilnigu noteiktibu flaidri sakam, ka weenigas
ihstas sahles pret besdarbu ir — sozialisms, lihdsellis,
turu burschujiska sabeedriba ne labpraht grib aissht,
bet turu peenemt winu japeespeesch, jo, ahxpus schi,

zitu lihdsellu pret besdarbu nait, un jau epreestā ir nosakams, ka mehginajumi tahdus atrast beigsees ar neweistsmi, jo besdarbs kapitalistiskā eekahrtā ir gluschi dabiga un neisnihdama parahdiba.

Wehl weens jautajums, us kuru kongress greesa fewischku wehribu — strahdneeku kustiba austrumu un kolonielās semēs. Saatsihmē, ka strahdneeku kustiba atpalatpalikuschās tablo austrumu semēs pehdejo gadu laikā ir milstigi peeaugust. — Ja nemam Japānu, tad redsam, zil strauji, ar tahdu drudschainu steigu scheit peeang strahdneeku kustibas witni. Indijā mehš redsam streikus, kuros peedalas finteem tubkstoschi strahdneeku. Naw wairs neweenas austrumu semēs, kurā strahdneeku un revoluzionarā kustiba nehuhtu atmodusees. Pee tam raksturigi, ka revoluzionarai kustibai peektaujās arī flaidri nazionalistiskas kustibas momenti par sawas semēs atswabinaschanu no sweschtautu kundsiabas. Ari schi kustiba ir revoluzionara, par zil ta wehrsta pret apspeedejeem. Tatschu schi mostoschā nazionalā apstina daudsās weetas, tā: Indijā us Malaiti salam, Javā u. t. t. nereti nostahda dselteno rahsu preteji baltai un tahdā zekā eeguhst rahsu naida raksturu, kas atdsihwojas us eksploatazijas pamata, pee lam eksploatatori ir baltās rahsas kapitalisti, kuri atweduschki few lihdsi baltos instruktorus, inscheneerus u. t. t. Schis rahsu eenaidš bes schaubam, ir dsiki reazionara parahdiba, bet pati fazelschannās pret baltajeem apspeedejeem jau nes fewi schkiru eenaida dihgkus. Sawas strahdneeku preestahhewis, malajeets, pats sawā runā mums aifrahdija, ka usderwums pastahw eeksch tam, lai rahsu eenaidu, kas nobreest dseltenās rahsas eedsihwotaju apstina, pahrwehrstu schkiru eenaidā. Sinams, zitadi tas newareja huht, jo neweens revoluzionarš strahdneeks newar noflaktees par rahsu eenaidu, winsch weeninehr stahwēs us schkiru zihnas pamateem, kur strahdneeku schkira, tā tahda, teel nostahditta preteji usnehmajeem tā schkirai.

Salarā ar scho jaaisrahda, ka kongress peenehma ihpaschu lehmumu atteeziba us saweenibam, kuras

organisetas peh; nāzionalam waj rahsu paštēm. Tahdas arodšaveenibas wehl usglabajušās daudšās semēs. Peemehram, Tšecho-Slowakijā pastahw fa-weenibas, kurās tšechu un wahju strahdneeki organiseti par sewi. Polijā pošu strahdneekem ir šawas organisazijas, ebrejeem — šawas. Amerikā pastahw bal-tās un melnās rahšas šaveenibas, jo balto amerikānu strahdneeki negrib peelaišt šawās šaveenibās melnah-dainos, kas waretu aistfabrt winu „aristokratišlās“ šajuhtas. Muhsu kongress newareja šufedams paeet garam šāim burškuasijas ideologijas eespaidam, un mehš šāini sinā peenehmām krašt nosodošu resoluzija.

Weidsot es griberu wehl atšihmet šefošo. Kongresa darbiba bij tik daudšpušiga, ka ta aptwehra wišas strahdneeku kustibas nosares, iswiršija wišas domu warijazijas, tā ka usmanigi pahrlasot protokolus, muhsu ažu preekšā tehlojas wešels wehšturists laik-mets — pagahne, tagadne un nahlotne. Wejee aif-spreedumi šawu teoretisko istekšmi atrod wešela rindā no atšewišokām grupam kongresā nolastās deklarazijas. Wišam, ko mehš šāini kongresā peedšihwojām, wišam šāim runam, resoluzijam, uššakumem, leš-mumeem u. t. t. peemiht jo leela wehšturiska nošihme. Kongresā peedalijas delegati no wišam pašales ma-lam, neišnemot pat Australiju. 41 semes preekš-šahwjt šanahza kopā, apdwehšmoti no weenas weenigas wehleschanās: turwinat sozjalistišlās revoluzijas uswaru, uššihmet droššas pamatlinijas un pee Kreerwijas re-voluzijas un žitu semju peedšihwojumeem ispehtit — šahdos weidos un šahda žekā revoluzijai janoteet. Muhsu lehmumi šastahda tikai galwenos šlehdšeenus jeb ekstraktu, tee tikai šintese no daschadu semju preekš-šahwjeem pa daschadām semem uššahšos peedšihwo-jumus. Katrs delegats mums atneša šawas semes nešeele peedšihwojumu krašjumu, bet nemot no šāem peedšihwojumeem to labako un atmetot negatiwās pušes, juhs dabuseet šintesi, tos gala šlehdšeenus, pee šahdeem nonahza kongress. Fundamentala resoluzija par taktiku kongresā tika peenemta ar 337 balšim,

pret 11, atturotees 5. Bet Kongresâ nebij uswaretaju, nebij ari uswareto. Tee, kuri palika masakumâ, nebuht nefajutâs lâ uswaretee, jo muhsu noluhks nebij mehanistki pahrbalsot weenu jeb otru wirseenu, muhsu zenteeni isgahja us strahdneeku schkras rewoluzionaro elementu eespehjami plaschu apweenoschanu ap kopejam formulam, par kopejeem praktistlas zihnas usbewumeem. Un kaut ari bij tomehr weens, kas uswareja — tas bij Komunist!

Muhsu kongress noder lâ isejas punktis preelisch rewoluzionaras strahdneeku kustibas wisas semes. Us wisam pusem isees wina lehmumi, sawitnojosot wisplaschalas strahdnezibas masas. Kongress speedis un pamudinâs winas dot atbildi: ar to winas stahw, ar Maskawu waj ar Amsterdamu. Kongresa nopelni pastahw eelisch tam, ka winsch usstahdija wisus tagadnes schpju jautajumus, naw neweena jautajuma, kuru buhtu iswairijees Sarkano Arodbeedribu Internazionales kongress. Bet kongress nedema tikai atbildes us strahdneeku masu witnojoscheem jautajumeem, winsch dewa teeschi Komunistiskas atbildes. Winsch nofodija arodbeedribu neitralitati un neattaribu no komunisma, un issazijas par weenotu komunistu un findikalistu zihnas fronti. Winsch radija stipru atbalsu preelisch rewoluzionaram saweenibam wizu zihnu gattâ, isstrahdaja noteiktu rewoluzionarielastigu zihnas taktiku. Winsch, beidsot, radija un noformēja Sarkano Arodbeedribu Internazionali, nododot starptautistlas strahdneeku kustibas rolâs jaunu warenu kapitalisma ahrdischanas eerozi. Lubl, eelisch tam pastahw Maskawas kongresa leelâ wehsturistla nofihme.

